

DON BOSCO

✠ *magazine*

**Don Bosco goed vertegenwoordigd
in top 50 'Leraar van het jaar'**

**Psychiater Dirk De Wachter:
"Waarachtige verbinding ontstaat
in de kwetsbaarheid"**

De kracht van kwetsbaarheid

Tim Bex — *Hoofdredacteur*

Soms vraag ik me af of bepaalde verhalen in dit magazine te gedurfd zijn: gaf deze persoon zich niet te veel bloot? Had ik de geïnterviewde niet tegen zichzelf moeten beschermen? Twijfel maakt snel plaats voor vastberadenheid. Hun verhalen vind ik net de grootste verrijking van dit tijdschrift. Geen sensatie, maar lef. Je moet het maar durven: zware momenten doormaken en er zo moedig over vertellen.

Onlangs had ik een reünie met vrienden uit mijn middelbareschooltijd. Vrienden die ik al een hele poos niet meer had gezien. Na enthousiaste babbels over jobs, trouwplannen en rooskleurige levens leende de context zich ertoe om mijn verhaal te brengen. Bepaalde gebeurtenissen brengen heel wat twijfels, angsten en schuldgevoel met zich mee en daar durf ik gerust open over spreken. Voor ik het wist, had ons gesprek een andere gelaagdheid. De 'oude' vriendschap leefde op en al snel ging onze babbel van oppervlakkig naar diepgaand. Ik was niet de enige met angsten of twijfels. Integendeel.

Een paar dagen later stond de barbecue van onze zaalvoetbalploeg op het programma. Na typische babbels over rijkdom, premies en bedrijfswagens werd naar mijn verhaal gevraagd. "Ik werk bij Don Bosco, bij de paters." Een stilte en een frons volgden. Nadat ik de kans kreeg om uit te leggen wat mijn job met me doet en hoe geïnspireerd ik erdoor raak, kwamen we opnieuw in diepere sferen. Financiële babbels maakten plaats voor een andere vorm van rijkdom: emotie en kwetsbaarheid. Waar een bedrijfsauto eerst dé prioriteit leek, was 'gelukkig zijn' nu opgerukt. Ik leerde mijn ploeg kennen, écht kennen.

Ik streef ernaar om naast babbels over geluk ook ruimte te maken om over de 'mindere dingen van het leven' te praten. Angsten, twijfels en tegenslagen mogen gerust een plaats krijgen in onze ontmoetingen. Soms vraag ik me af of bepaalde verhalen in dit magazine te gedurfd zijn. Ik denk van niet.

Giovanna

Mijn naam is Giovanna (17). Ik zit in VWO 5 en ik woon in Emmen met mijn ouders, twee zusjes en een broertje. Na het VWO wil ik geneeskunde of rechten gaan studeren. Ik twijfel nog tussen die twee studies, maar neig meer naar rechten omdat ik sterk geloof in rechtvaardigheid. Ik wil bijdragen aan een eerlijker rechtssysteem in Nederland, waar straffen naar mijn mening nu niet altijd rechtdoen aan de misdaad. Naast school ben ik graag creatief bezig met hobby's zoals natuurfotografie en tekenen.

Verderop in het magazine leer je me alvast beter kennen aan de hand van de vier elementen van het oratoriocriterium: thuis, speelplaats, school en zinnepk.

colofon

Don Bosco magazine is een gratis driemaandelijkse uitgave van de Salesiaanse Familie voor de beweging rond Don Bosco. Meer info op www.donbosco.be
Hoofdredactie en redactie: Tim Bex (TB), Bart Decancq (BD) en Anja Hoozevee (AH) • **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) • **Coverfoto:** Stephanie De Becker • **Fotografie:** Raymond Lemmens (p6-7), Stephanie De Becker (p8-14), De Geest Photography (p18-19) • **Illustraties:** Kürt Maes •
Druk: Van der Poorten nv Leuven • **Verantwoordelijke uitgever:** provinciaal Bart Decancq, François Gaystraat 129 1150 Brussel **Abonnement:** gratis aan te vragen bij dbmedia@donbosco.be (Vlaanderen) en info@donbosco.nl (Nederland). Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco magazine. **Giften:** voor Vlaanderen steeds welkom op Don Bosco Centrale vzw BE27 4272 1008 4573 en voor Nederland op Stichting Don Bosco NL88 INGB 0000 7140 05 met vermelding van 'Don Bosco Magazine'.

16

Actua

Politica en rapper maken bemoedigend lied voor jongeren
"lets goeds doen met je leven en je talenten gebruiken"

08

**Dirk De Wachter pleit voor meer
verbinding tussen mensen**

"Goddelijkheid toont zich in blik van
zorgvragende ander"

22

**De zomerse missie van Marthe
Wierenga (27)**

"Voor één kind het verschil maken,
is mij de reis al waard"

26

**Dag van de Animator zet rugzak
van animatoren in de kijker**

"Durf door pesterijen niet altijd mijn
echte 'ik' te tonen"

28

**Don Bosco goed vertegenwoor-
digd in top 50 'Leraar van het jaar'**

"Ons pedagogisch project zit daar
zeker voor iets tussen"

02 Voorwoord

04 Projecten in de kijker

'Zingende school' onderstreept
de kracht van muziek

06 In beeld

Alpas biedt oase van rust
en veiligheid

15 Opgemerkt

"Bij Don Bosco kan net dat
tikkeltje meer"

18 Het vuur van Don Bosco

Internaat Don Bosco
Groot-Bijgaarden

20 Het getal

Twaalf boeken om dit
schooljaar te lezen

25 Column

33 Afscheid

34 Het panel

36 Avondwoordje

‘Zingende school’ onderstreept de kracht van muziek

“Een oratorio zonder muziek is als een lichaam zonder ziel.” Het is een uitspraak van Don Bosco die bijna twee eeuwen later nog steeds gestalte krijgt in onze organisaties. Vraag dat maar aan Basisschool Don Bosco in Heverlee. Twee jaar geleden kreeg de school een erkenning als ‘Zingende school’ en is daarmee de enige school in de ruime omgeving van Leuven die zo’n label in de wacht sleept.

Met een vrolijke bende zingende kinderen trek ik vrijdagmiddag richting de kerk in Heverlee. Daar staat twee dagen later een heus optreden voor leerkrachten, ouders en andere sympathisanten op het programma. Geen typisch schoolfeest, maar een concert van het schoolkoor waarbij de focus nadrukkelijk op zang en muziek ligt. Nieuwsgierig ga ik mee naar de generale repetitie. Het is eens wat anders dan een les rekenen of taal.

The Beatles

Dat onderstreept leerkracht Hans Degel ook meteen. Hij is naast leraar ook de drijvende kracht achter dit schoolkoor en is kort samengevat een muzikfanaat. “Voor mijn 18 jaar was ik eigenlijk totaal niet geïnteresseerd in muziek”, verrast Hans. “Het is pas door mijn nonkel die dj was dat ik The Beatles leerde kennen. Ik ben hun muziek gaan bestuderen, botste op nieuwe artiesten en voor ik het wist was ik constant met muziek bezig. Het duurde niet lang voor er negentig procent van de tijd een melodieuze mengelmoes van melodieuze in mijn hoofd speelde. Toen ben ik zelf maar muziek beginnen te schrijven. Muziek voor in de klas en voor op school. Twee jaar geleden is het schoolkoor ontstaan, een koor waar leerlingen van het derde tot het zesde leerjaar vrijwillig deel van kunnen uitmaken.”

Voor Hans niet één, maar vele redenen om met zo’n schoolkoor te beginnen. “Wanneer ik liedjes schrijf, zie ik al snel voor me hoe dat zal klinken wanneer het door zo’n koor gezongen wordt. Machtig! Wanneer je dan op school aankomt met die nieuwe liedjes, voel je meteen een groot enthousiasme bij de leerlingen. Dat is voor mij een drive om ermee door te gaan. Daarnaast is muziek simpelweg te weinig aanwezig in scholen. Zo’n koor is een leuk initiatief, maar ook een enorme meerwaarde voor de ontwikkeling van kinderen. Leren is namelijk meer dan rekenen en taal. Er is ook nood aan creativiteit.”

‘We gaan een toetsje maken’

Iets wat Hans duidelijk merkt in zijn klas. “Er zijn kinderen die niet zo goed zijn in rekenen en zich ‘wegsteken’ wanneer ik hen vraag om hun werkschrift te nemen. Wanneer ik dat op een muzikale manier vraag, is dat heel anders. Op het einde van het jaar krijg ik van ouders ook vaak de reactie dat hun kind is opgebloeid. Dat komt door de muziek. Ik heb zelfs een liedje gemaakt voor wanneer we een toets gaan maken. (zingt) ‘We gaan een toetsje maken, hip hip hoi. We gaan een toetsje maken, hip hip hoi.’ Op die manier zorg ik voor een ontspannen sfeer op een stresserend moment. Als ik het liedje vergeet, word ik dan ook meteen op mijn vingers getikt: ‘Meester, het liedje!’

Hans: "Muziek is cruciaal in de ontwikkeling van kinderen."

Voor Hans is muziek dus niet alleen recreatief, maar ook educatief. "Het belang van muziek wordt enorm onderschat in deze tijden van digitalisering in het onderwijs. Kinderen zitten achter de laptop en leven in 'een cocon'. Wanneer ze later een job zoeken, wordt er gevraagd om in teamverband te kunnen werken. Maar dat kennen ze niet meer. Daar kan muziek helpen: groepsgevoel, samen zingen, naar elkaar luisteren om je eigen stem te ontdekken... Muziek brengt mensen samen en creëert verbinding. Kinderen die het moeilijk hebben met rekenen of taal vinden vaak hun ding in muziek. Het openbloeien, de verbaasde blikken en de verwondering van de kinderen als ik gitaar speel: dat is goud waard."

Zingend leren

Het schoolkoor, optredens, zingen in de klas: muziek krijgt duidelijk een plaats in Don Bosco Heverlee, maar voor Hans mag het gerust meer zijn. "Ik las wetenschappelijke lectuur van de bekende Nederlandse neuropsychiater Erik Scherder. Hij onderzocht het verband tussen taal en muziek en is ervan overtuigd dat muziek ideaal is om een taal te leren. Zo heb ik een tijdje geleden zelf de methode *Joepie... Nederlands* ontwikkeld om anderstalige kinderen door middel van kinderliedjes Nederlandse woordenschat te leren. Die methode wordt gebruikt in tal van Belgische en Nederlandse scholen en zelfs in Nederlandstalige scholen in de Verenigde Staten en Afrika. Intussen ben ik bezig met een nieuw project, *Telzingen tot 20*, waarin ik hoofdtekenoefeningen vertaalt naar liedjes. Het concept 'zingend leren' op de markt brengen, zeg maar. Voor leerlingen is het vaak moeilijk om een tekst te onthouden, maar liedjes van pakweg Pommelen Thijs kennen ze wel allemaal snel uit hun hoofd, gewoon door mee te zingen! Voor mij is dat het bewijs dat je door muziek gemakkelijker dingen leert." (TB) —

Heb je zelf een project dat je graag in de kijker wil zetten?
Geef dan een seintje via dbmedia@donbosco.be

Leerlingen en leerkrachten verbroederen aan 'De Langste Tafel'

Op zoek naar een leuk idee voor komend schooljaar? Neem dan eens een kijkje bij Don Bosco Sint-Denijs-Westrem. Op de laatste dag voor de start van de examens maakte de Don Boscoschool 'De Langste Tafel'. Vele tafels werden op de buitenspeelplaats in een lange rij tegen elkaar geplaatst,

waardoor het mogelijk werd om samen te lunchen. Het goede weer liet even op zich wachten, maar uiteindelijk konden leerlingen en leerkrachten toch nog een laatste keer vrolijk verbroederen onder een heerlijk zonnetje. Een toffe manier om de examenstress wat te verlichten!

Jongeren zamelen al wandelend geld in voor vluchtelingen

Jongeren Damin, Jess en Jonas van Don Bosco Rijswijk wandelden deze zomer tien kilometer voor het goede doel. Samen met twee jongerenwerkers liepen zij tijdens de Nacht van de Vluchteling een wandeltocht waar bewustwording en de sfeer van samenhangigheid centraal staan. Onder de

deelnemers zijn ook mensen met een eigen vluchtverhaal en organisaties die zich dagelijks inzetten voor dit thema. Dit zorgt voor mooie ontmoetingen en gesprekken onderweg. In totaal werd een recordbedrag van 1,6 miljoen euro opgehaald voor noodhulp aan mensen op de vlucht.

App met meer dan 200 spelletjes voor animatoren

Bosco Base en Don Bosco Youth-Net hebben de handen in elkaar geslagen om een app voor Don Bosco-animatoren te ontwikkelen. In 'Animakit' ontdek je meer dan 200 toffe spelletjes en gebruiksklare Avondwoordjes. De app bevat ook enkele handige tools zoals een digitale dobbelsteen en een

randomizer om spellen nog creatiever aan te pakken. Dankzij Don Bosco Youth-Net, een Europees netwerk van Don Bosco jeugdwerkorganisaties, zal de app in meerdere talen beschikbaar zijn. Animakit is beschikbaar in de App Store en op Google Play.

Oase van rust en veiligheid

Sinds deze zomer heeft Don Bosco er een gloednieuwe organisatie bij. Met het gezamenlijke zingevingproject 'Alpas' willen Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen, Jeugdzorgcentrum, Ons Kinderhuis en Kijoco jongeren tussen 10 en 14 jaar die tijdelijk wat minder draagkracht ervaren een plek aanreiken waar ze kunnen herbronnen. De jongeren kiezen zelf voor Alpas en komen er terecht in een omgeving waar ze innerlijke of fysieke rust kunnen vinden. Verbonden met de natuur en gesterkt vanuit hun eigen kracht probeert het zinzentrum jongeren te inspireren en te motiveren zodat ze weer zin krijgen om te leren. De nieuwe locatie ligt in het bosrijke Heuvelsven in Dilsen-Stokkem, wat ervoor zorgt dat jongeren kunnen groeien zonder de druk van doelen of verplichtingen.

Psychiater Dirk De Wachter pleit voor meer verbinding tussen mensen

“Goddelijkheid toont zich in de blik van de zorgvragende ander”

Zo’n drie jaar geleden werd bij Dirk De Wachter (64) kanker vastgesteld en bijna dagelijks wordt hij geconfronteerd met het lijden en het verdriet van anderen. “Zwaar”, zou je bijna ogenblikkelijk denken, maar toch omschrijft de gekende psychiater zijn job liever als ‘een genade’. “Ik ervaar mijn beroep als zeer zinvol en dat geeft een grote kracht. Mensen komen hier met de grootste ellende, maar zijn dankbaar. Hier wordt veel gehuild, maar ook veel gelachen.”

Stipt om 11.30 uur sta ik voor een prachtig herenhuis in Antwerpen. Behoorlijk onder de indruk geef ik mijn ogen de kost en bezorgen de authentieke elementen van de woning me een nostalgisch gevoel. Uitgerekend wanneer Dirk de deur opent en zich naar het trapbalkon begeeft, steekt er een licht briesje op; een scène die in een film zo goed als zeker het slow motion-effect zou krijgen. Voor slow motion is er echter geen tijd, want er staat een ongetwijfeld waardevol interview op het programma. Dirk neemt me mee naar een bureautje beneden, want “mijn dochter en kleinkind zijn op bezoek.” Meteen valt me op hoe de kamer volhangt met portretten van filosofen.

Zelfs het tapijt heeft een ‘filosofenpatroon’. Nooit gedacht dat ik dat woord ooit zou neerschrijven...

Over naar de orde van de dag: onze lezers zullen jou ongetwijfeld kennen, maar de link met Don Bosco zal je toch even moeten schetsen.

“Iedereen van mijn leeftijd die in Vlaanderen is opgegroeid, kent Don Bosco. Don Bosco en de salesianen waren een vertrouwd begrip in mijn jeugdjaren. Ik ken de figuur van Don Bosco, weet wat hij bereikt heeft en zie ook dat zijn erfgoed wereldwijd wordt verdergezet.”

“Don Bosco was een vertrouwd begrip in mijn jeugdjaren”

Jouw nauwste band met Don Bosco is salesiaan Roger Burggraeve.

“Zoals je weet, ben ik enorm geïnspireerd door de Joodse filosoof Levinas. En als je in Vlaanderen over Levinas spreekt, spreek je automatisch ook over Roger Burggraeve. ‘Roger is de incarna-

tie op aarde van Levinas’, zeg ik altijd. Dat vindt hij een grote eer. Roger en ik kennen elkaar dus wel, al is het niet zo dat we elkaar vaak zien. Het is wel al voorgevallen dat hij tijdens een van mijn lezingen op de eerste rij zit. ‘Wat moet ik in hemelsnaam vertellen tegen de man die zijn hele leven aan Levinas gewijd heeft?’, denk ik dan. (lacht) Maar goed, voor mij is de filosofie van Levinas natuurlijk een inspiratiebron en geen subject van studie. Roger vindt het ook altijd interessant en heeft me zelfs eens gezegd dat hij vindt dat ik de geest van Levinas beter begrepen had dan vele academici. Een mooier compliment kon hij me niet geven.”

Hoe ben jij eigenlijk in contact gekomen met de filosofie van Levinas?

“Dat is een heel verhaal natuurlijk. Ik heb Levinas eigenlijk pas leren kennen toen ik reeds psychiater was. Ik moest in Nederland een lezing geven over de zorg voor langdurig zieken en kwetsbaarheid. Tijdens mijn zoektocht naar inspiratie botste ik op een publicatie over Levinas. Dat was een soort *Aha-erlebnis*, een soort van Paulus-moment. In die publicatie stond exact geschreven wat ik vond, maar waar ik niet slim genoeg voor was om dat zelf te kunnen formuleren: ‘Goddelijkheid verschijnt in de blik’ ▶

van de zorgvragende ander' en 'Eerst is er de ander voordat ge zelf zijt'. Alles viel in een soort van plooi. Ik ben een systeemtherapeut, dus het interactionele, de ander en het netwerk van mensen zijn wel dingen waar ik vertrouwd mee ben. Ik ben me gaan verdiepen en ging uiteindelijk zelfs lezingen geven voor een groot publiek. Toen ik in Kortenberg een seminarie gaf voor de assistenten filosofie en psychiatrie, kwam Levinas uiteraard van pas, maar ben ik ook bij Heidegger (Duitse filosoof) terechtgekomen. Toen heb ik ingezien dat je om Levinas goed te begrijpen ook wel Heidegger moet doornemen. Merkwaardig, want Heidegger is toch iemand die zich verbrand heeft aan het nazisme terwijl Levinas zijn familie verloor in de kampen... Hoe gek kan het zijn. Maar goed, tot op de dag van vandaag zijn zowel Levinas als Heidegger een soort van achtergrond in mijn psychiatisch

denken. Die filosofische blik had ik nodig om de psychiatrische stiel te kunnen gronden en existentieel te kunnen vastleggen."

'Ik ben pas vrij in het gelaat van de Ander', is een van Levinas' bekendste uitspraken. Hij verlegt daarmee de blik van het ego naar de ander. Iets wat wij in het Westen soms vergeten?

"Dat is inderdaad ook mijn stelling en hetgeen waar ik over schrijf. Als 'er zijn, met een ander zijn' is ('*Dasein miteinander sein*', cfr. Heidegger), dan is mijn cultuurkritiek dat wij in onze westerse maatschappij heel erg gericht zijn op ikkigheid: egocentrisme, 'het dikke ik', het hypertrofe zelf ... We verwaarlozen te vaak de ander: het zorgzame en het verbondene. En dat sluit inderdaad filosofisch heel goed aan bij het Heideggeriaanse en Levinasiaanse denken."

Wat is volgens u de oorzaak van die trend?

"Dat heeft volgens mij vooral te maken met de materiële omstandigheden. Honderd jaar geleden was dat anders: we moesten samenleven om te kunnen overleven en iedereen hing economisch van elkaar af. Dat is nu niet meer zo. Versta me niet verkeerd, want dat is ook een goede zaak: vrouwen hangen bijvoorbeeld niet meer af van de man om te kunnen overleven. Het materiële maakt echter dat we denken dat we op onszelf verder kunnen. We zitten allemaal in onze eigen studio met een diepvriesmaaltijd voor het computerscherm op Facebook te scrollen. Autonomie wordt in de westerse wereld bijna als een gouden kalf aanbeden: "Ik heb niemand nodig en kan de ander – en dat is helemaal kwalijk – zelfs Trumpiaans vertrappen om zelf te triomferen." Dat is een mensbeeld dat ik niet deel, want

existentieel en emotioneel klopt dat niet. De mens is een sociaal dier, een verbonden wezen. Ik wil verbinding, het zorgzame en het barmhartige onder de aandacht brengen. Ik zal mensen niet zeggen wat ze moeten doen, maar wil wel de bel even luiden: 'Tjiens, zou die ontwikkeling toch geen probleem kunnen zijn?' Er is ook geen gebrek aan belangstelling voor die woorden, integendeel. Mensen kunnen zich daarin vinden. Dat doet mij natuurlijk deugd, maar vooralsnog is er nog niet zoveel kanteling in de maatschappij. Men luistert en vindt dat interessant, maar als we kijken naar bijvoorbeeld de politieke evolutie, dan lijkt die nogal *ikkig* te zijn."

Zal dat nog keren?

"Ik ben absoluut geen cultuurpessimist. Ik ben wel kritisch over de cultuur, maar juist om ze te bewaken. Ik denk dat veel jonge mensen goed kunnen nadenken, de boodschap begrijpen en op allerlei manieren iets proberen te doen. Ik zie veel mensen zich engageren. Een voorbeeld: ecologisch bewust-zijn. Dat is iets dat in mijn jonge jaren amper bestond, toch zeker niet zo maatschappelijk. Dat 'zorgzaam omgaan met de wereld voor de toekomst van onze kinderen' leeft duidelijk. Onze geschiedenis kent ups en downs, maar

“Salesiaan Roger Burggraave is de incarnatie op aarde van Levinas”

on the long run zijn we nog altijd een maatschappij die vooruitgang boekt. Ik ben kritisch over deze wereld, maar je moet altijd het grote plaatje blijven zien. Ik ben een vooruitgangdenker, een verlichtingsdenker. Dat wil echter niet zeggen dat we achterover moeten leunen. We moeten ons blijven inzetten. Engagez-vous! Ik heb geen wapenschild, maar dat is mijn wapenspreuk."

Je vertelde in een eerder interview dat psychiater zijn jouw roeping is. Wat bedoel je daarmee?

"Dat klopt. Natuurlijk is het woord roeping historisch goddelijk beladen en dat is bij mij niet zo. Alhoewel, in de Levinasiaanse zin van het woord dan weer wel: de goddelijkheid toont zich in de blik van de zorgvragende ander. *(stilte)* De twee broers van mijn moeder waren priester. Ik groeide echter op in een andere tijd, een tijd waarin dat soort roeping – wat mij betreft in ieder geval

– niet meer aan de orde was. Het is misschien wat pretentius en excuseer mij daarvoor, maar ik denk en hoop dat ik met mijn werk op een seculiere en moderne manier kan doen wat mijn ooms een generatie eerder deden. Mijn dierbare moeder die al lang overleden is, zei me: 'Eigenlijk doe jij hetzelfde als je nonkels, hé. Je wordt er alleen beter voor betaald.' *(lacht)* Dat vond ik grappig, maar anderzijds zit er een zekere waarheid in. Het was een dubbele boodschap van mijn moeder: ze was zeer gelovig, maar vond het anderzijds zonde dat die begaafde broers van haar in het priesterschap waren gestapt, geen carrière hadden gemaakt en geen gezin hadden. Ze heeft mijn broer en mij daar een stukje van behoed. We gingen naar de mis en werden christelijk opgevoed, maar ik ben bijvoorbeeld nooit misdienaar geweest of naar Scherpenheuvel gewandeld. Maar ik zoek uit hoe we de tradities, die in onze maatschappij toch christelijk gedragen zijn – barmhartigheid, medemenselijkheid, zorgzaamheid – kunnen meedragen in een seculiere wereld. In een wereld die niet meer gedragen wordt door de kerkelijke structuren. Ik ben de kerkelijke gelovigheid wat ontgroeid en ontstegen, maar neem die toch graag mee in een moderne wereld. Zo zie ik dat."

Dan ga ik even je moeder herhalen: als ik zeg dat psychologen en psychiaters de nieuwe priesters zijn, ben je het daar dan mee eens?

"Dat wordt soms gezegd en is zeker waar, maar ik heb ook niet graag dat dat te veel wordt gezegd. Ik ben geen priester en ik heb ook geen goddelijke

▼

macht of goddelijke inspiratie. Mijn inspiratiebron is wetenschappelijk en heel erg filosofisch. Natuurlijk zit ik met Levinas ook met een soort theologische achtergrond, dus het komt dan wel dichtbij, maar Levinas was wel een Joodse denker die – waarschijnlijk door gebrek aan katholieke filosofen – door de katholieken is binnengehaald. Maar ik ben door vele filosofen geïnspireerd, ook door sommigen die zich radicaal afzetten tegen religie. Ik ben echter altijd loyaal geweest aan mijn familiale achtergrond en heb kunnen evolueren op een seculiere manier zonder mij tegen de christelijkheid te moeten keren.”

Die christelijke opvoeding speelt dus wel een rol?

“Dat kan ook niet anders! Mijn oom was missionaris in Congo en was een soort van heilig man voor de familie. Alle fortuin van de familie is ook naar daar gedaan. Uitstekend, want dan moest ik geen ruzie maken over de erfeniskwestie. *(lacht)* Die oom is in zijn engagement altijd een voorbeeld voor mij geweest. Mijn andere oom, ook priester, kwam elke zondag bij ons eten. Hij zat aan het hoofd van de tafel en maakte een kruisteken voor het begin van de maaltijd. Als wij gingen slapen, kregen we een kruisje op ons hoofd. Zo ben ik opgevoed. Sommige mensen zullen dat belachelijk vinden, maar ik heb dat altijd heel liefdevol en mooi gevonden, los van de kerkelijkheid. Dus natuurlijk heeft dat mij gevormd. Maar aan de andere kant was mijn tante een zeer geëngageerd, niet-kerkelijk socialiste en kwam mijn vader uit een liberale familie. Ik heb dus rood, blauw en geel meegekregen. Ik zie dat als rijkdom. Ik koester de idee dat ik een heel breed draagvlak van visies heb meegekregen.”

Maar priester moet ik u dus zeker niet noemen.

“Als waarden zoals barmhartigheid

alleen maar worden gedragen door kerkelijke structuren, dan ziet het er niet goed uit voor de wereld. Maar volgens mij is dat ook niet zo. De waarden die we hier in het Westen – maar ook in andere culturen – hebben meegekregen, werden gedragen door de christelijke cultuur, maar nu is het is aan ons om uit te zoeken hoe we die kunnen blijven uitdragen zonder ze wekelijks in de mis te moeten horen. Dat moet lukken, want ik denk dat die waarden fundamenteel zijn en verder gaan dan hiërarchische officiële kerkelijke instanties.”

“Er wordt niet meer gebeden. Er is nu Mindfulness”

Moet het instituut Kerk wel nog zijn rol spelen?

“Dat moet je aan Rik Torfs vragen. *(lacht)* Nee, daar ben ik geen expert in. Kijk, heel de toestanden rond misbruik zijn voor mij niet nieuw. Ik ben 35 jaar

psychiater, dus dat zijn verhalen die ik al kende. Gaat de Kerk hier overleven? Dat weet ik niet. Ik heb de indruk dat het grote verhaal voorbij is en dat kleine verhalen als feniksen uit de aspen van de ruïnes verschijnen. Dat er nieuwe engagementen opstijgen op allerlei manieren. Ik denk dat het spirituele eigen is aan de mens. Ik zie hoe mensen zich onder meer wegens deze redenen afzetten tegen de kerkelijke structuren en op zoek gaan naar andere zingevingsstructuren. Begrijpelijk, want het kerkelijke is problematisch, daaronder zit echter iets

wezenlijks. Daar zeg ik niets fout mee. Mijn grootouders waren trots op hun zonen die priester werden. Als een jongeman nu een roeping ervaart, sturen de ouders hem naar mij toe. Het gebeurt, echt waar. *(stilte)* In studentenkamers staan meer Boeddhabeelden dan kruisbeelden en er wordt niet meer gebeden. Er is nu Mindfulness. Ik zeg dat met een beetje ironie, maar je ziet wel dat zingeving eigenlijk altijd weer in nieuwe vormen verschijnt omdat het zo wezenlijk is. Mijn rechterhand in Kortenbergh is pastoraal werker. Zij volgde een cursus Mindfulness en zei:

“Als ik ging slapen, kreeg ik een kruisje. Ik heb dat altijd als heel liefdevol ervaren, los van de kerkelijkheid”

‘Dirk, Mindfulness... Dat is gewoon bidden.’ Maar tegenwoordig mag dat vooral niet zo genoemd worden. Misschien kan dat ook geen kwaad. Maar in ieder geval, ik zie jonge mensen mekaar opzoeken, verbindingen maken en engagementen aangaan. Ecologisch, zoals gezegd, maar ook maatschappelijk zaken: zorg voor vluchtelingen, voor mensen met een beperking, voor het globale zuiden ... Je ziet dat het blijft smeulen en branden. Er zijn veel slechte dingen eigen aan de mens, en dat wordt de laatste tijd politiek nogal opgeklapt, maar er zijn ook heel veel goeie dingen eigen aan de mens.”

En de volgende stap is om uit onze cocon te kruipen en het goede nog meer met elkaar te delen?

“Ik schreef in 2022 het boek *Vertrouwen*. Dat ging heel erg over mijn eigen leven. Er zijn collega's die vinden dat een psychiater dat niet moet doen en dat zo iets te persoonlijk is, maar ik heb dat nogal spontaan gedaan vanuit een soort eigen gedrevenheid. Ik heb daar ook geen spijt van. Ik zeg niet dat iedereen dat moet doen, maar als ik zie hoe dat boek al meer dan honderdduizend keer verkocht is ... Dat is ook wat ik in mijn praktijk doe: iets van mezelf tonen. Uiteraard op een professionele, voorzichtige en wetenschappelijk verantwoorde manier. Waarachtige verbinding ontstaat in de kwetsbaarheid. Verbinding maken door op Instagram je mooi gedresseerde bord te tonen, is slechts een illusie en sluit je juist af van de wereld. Maar kwetsbaarheid toont de barst in de bunker. There is a crack in everything.” ▶

Zelf kwetsbaarheid tonen zorgt ervoor dat anderen hun kwetsbaarheid durven tonen.

“Dat is inderdaad de beste manier om verbinding te maken. Helaas leven we in een lastige tijd. Een tijd die het ikkige promoot. Maar zoals ik al zei: ik ben geen cultuurpessimist. Ik zie altijd weer die nood aan spiritualiteit, maar ook aan het zorgende. Dat is des mensen. Kijk maar hoe dat zelfs in de meest duistere tijden van onze geschiedenis altijd terugkomt. Dat is ook wat Levinas schrijft: het kleine goede is niet te vernietigen. Zelfs in het concentratiekamp. Ik heb geen recht om daarover te spreken, maar Levinas wel. Dus ik ben

bezorgd en kritisch, heel kritisch, maar ik ben ook hoopvol. En ik ben juist kritisch om hoopvol te kunnen zijn.”

Om nog even op die roeping terug te komen: ik denk dat ik die voel als ik je hoor spreken.

“Ik ervaar mijn beroep als zeer zinvol en dat geeft een grote kracht. Mensen komen hier met de grootste ellende, maar zijn dankbaar dat ze kunnen spreken. Hier wordt natuurlijk veel geweend, maar ‘door uw tranen heen zal ik weer lachen.’ Dus ja, hier wordt ook gelachen. Niet met de miserie, maar ondanks de miserie. Mijn werk is een genade. *(denkt na)* Een genade, dat

is het juiste woord. Weet je, ik kon niets. Ik kon niet shotten, had geen muzikaal gevoel, was niet creatief. Mijn moeder zei: ‘Ga dan maar gewoon studeren.’ En als je heel lang studeert, dan word je psychiater. (lacht) Maar dat is het mooiste beroep dat je kan doen. Zorgen voor de medemens – niet alleen als psychiater, maar ook als verpleegkundige, onderwijzer of medemens in het algemeen – is het mooiste dat je kan doen.”

Volgens mij heb jij net een zeer zeldzaam talent: kunnen luisteren.

“Mijn beroep bestaat uit luisteren, zwijgen en hier en daar ook eens praten. Ik stel vragen, vertel soms wel iets, maar ik luister vooral. Af en toe stilte toelaten. Stil zijn. Geduldig zijn. Hoopvol zijn. Respectvol zijn. Mensen in hun waarde zetten, mensen in hun kracht zetten.”

Terwijl ik Dirk bedank voor zijn tijd, laat hij bij het weggaan nog enkele woorden vallen: “Ik zet me graag in voor mensen die zich willen inzetten. Mensen die zo’n geluk hebben als ik zijn het ethisch verplicht om te zorgen voor mensen die minder geluk hebben gehad.” Zoals er ooit een dubbele boodschap in de woorden van Dirks moeder schuilde, ervaar ik een gelijkaardig gevoel. Ik vermoed dat zijn boodschap algemeen gericht is, maar voel me persoonlijk aangesproken. Dirk was de psychiater die zorg gedragen heeft voor mijn inmiddels overleden broer. Geïnspireerd, geëmotioneerd én gemotiveerd wandel ik naar de auto. (TB) — 卍

Geboeid door dit artikel?

Dan is onze podcast met Roger Buggraeve zeker iets voor jou! Scan de QR-code om deze te beluisteren.

Jan maakt Don Bosco-muurschilderingen en gaf hem zelfs een plaatsje in zijn tattoo

“Bij Don Bosco kan net dat tikkeltje meer”

“Toen ik als kind naar mijn grootvader ging, zag ik hem bijna altijd tekenen. Hij was tekenaar in zijn vrije tijd en mijn jeugdige verwondering zette me er dan ook toe aan om dat zelf ook te gaan proberen. Zo was ik op vakantie altijd diegene die ergens in een hoekje op het plein ging zitten en tekende wat hij zag. Uiteindelijk heb ik wel pas na het middelbaar voor een kunstopleiding gekozen - goudsmid - en toen is de passie voor het tekenen écht ontstaan. Met die opleiding heb ik niet veel meer gedaan, met dat tekenen wel.”

“Het is salesiaan Wilfried Wambeke die mij aansprak om in het internaat van Don Bosco Hechtel, waar ik zelf als kind zat, als opvoeder te komen werken. Daar heb ik alle muren vol geschilderd. *(lacht)* Iedereen was daar heel tevreden mee, maar voor de rest schilderde ik niet echt in het openbaar. Een jaar of tien geleden heb ik echter de stap gezet om er meer mee te doen: ‘We gaan eens kijken hoever we hierin geraken.’ Ik begon het ene werk na het andere te maken en mijn hobby liep uit de hand. Intussen ben ik halftijds professioneel bezig met tekenen, schilderen en muurschilderingen maken.”

“Halftijds, want mijn andere passie blijft werken met jongeren. Reeds van jongs af aan raakte ik door Don Bosco geïnspireerd en die microbe heeft me nooit losgelaten. Eerst als leerling en intern in Don Bosco Hechtel, daarna als opvoeder in Hechtel en nu als werknemer in Don Bosco Haacht. Ik engageer me daar ook voor de werkgroep ‘erfgoed van Don Bosco’. De Turijnreizen, de oaseweekends, de band met de salesianen: ik ben gebeten door Don Bosco. Mijn ouders zeiden ooit zelfs dat ik niet door hen, maar door Don Bosco ben opgevoed! *(lacht)* Het zou wel eens kunnen kloppen, want ik gaf hem zelfs een plaatsje in mijn tatoeage.”

“Het ‘wat en waarom’ is moeilijk te beschrijven, maar bij Don Bosco heerst een zekere sfeer van openheid, van creativiteit en van ‘hier kan net dat tikkeltje meer’. Je mag jezelf zijn met al je gebreken en talenten. Die gebreken krijgen een plek en talenten worden aangeboord. Dat allemaal op je eigen tempo. Ik werkte 15 jaar samen met andere scholen en dat is toch anders. Daar draaide het meer om management en minder om de mens. Bij Don Bosco voel je overal diezelfde stijl, of dat nu op een school, speelplein of internaat is.”

“Dat ik mijn beide passies, kunst en werken met jongeren, nu mag combineren, is een zegen. Zo maakte ik vorig jaar een grote muurschildering op school en dat schept toch een speciale band met leerlingen. Je maakt een bepaalde connectie die je anders vaak niet kan maken. Ik schilder tijdens een time-out al eens op een muur en zeg tegen een leerling: ‘pak een borstel en doe mee!’ Je wil niet weten hoeveel ik te weten kom tijdens zo’n moment. Volgend schooljaar ga ik samen met enkele leerlingen een tweede muurschildering maken. Van denkwerk tot uitvoering: alles gebeurt samen. Tegenwoordig ligt de nadruk vaak op zorg voor jongeren. Als mijn kunst kan helpen, help ik met veel plezier.” (TB)

Jan Poncelet is een creatieve duizendpoot van 45 jaar die als secretariaatsmedewerker werkt in Don Bosco Haacht. Daarnaast is hij halftijds kunstenaar, gespecialiseerd in portrettekenen.

Politica en rapper maken bemoedigend lied voor jongeren

Steek je hand op als je nog nooit een vooroordeel hebt gehad over iemand op basis van uiterlijk of achtergrond. Precies. We hebben er ook allemaal weleens mee te maken gehad. Wit of gekleurd, arm of rijk, jong of oud: voor je het weet heb je een negatieve stempel op je voorhoofd van iemand die jou niet eens goed kent. Toch is het mogelijk om boven de stigma's uit te stijgen en iets van je leven te maken.

Dat is precies waar het nummer van rapper Salih Toprak (45) en Sunita Biharie (43), die ook politica is, over gaat. De boodschap van het lied is al even krachtig als de titel: *Selfmade*. Het schetst een gevecht tegen stigma's en de keuze om ondanks alles in jezelf te geloven. Dat Salih en Sunita elkaar hierin vonden, is niet toevallig.

“Bij Don Bosco staat de persoon altijd boven het gedrag”

Beiden zijn oude bekenden van Don Bosco Zevenhuizen. Ze groeiden op in moeilijke omstandigheden en vonden in die tijd veel steun in het jeugdcentrum. “Op mijn derde werd ik uit huis geplaatst en verhuisde van de ene crisisopvang naar de andere”, vertelt Sunita. “Ik liep vaak weg en ben uiteindelijk in een internaat beland

maar ook daar vonden ze dat ik niet te hanteren was. Don Bosco Zevenhuizen was een van de weinige plekken waar ik mij echt gezien en begrepen voelde. Hier kreeg ik niet zo snel straf, eerder een goed gesprek. Bij Don Bosco staat de persoon altijd boven het gedrag en dat voelde ik aan alles.” Ook Salih had geen gemakkelijke jeugd. “Ik groeide op in een gastarbeidersgezin. Mijn moeder was ongeletterd en in onze wijk woonden veel migranten. Mijn thuissituatie was niet stabiel, waardoor ik veel op straat rondhing en veel te vroeg leerde om op eigen benen te staan. Toen ik Don Bosco Zevenhuizen ontdekte, werd dit al snel mijn tweede thuis.”

Sound of Respect

“Ik was in die tijd veel bezig met rapmuziek en kreeg bij Don Bosco Zevenhuizen de kans om mijn talent op dat gebied te ontwikkelen”, gaat Salih verder. “Lejo Webbers was hier destijds directeur en hij zorgde ervoor dat wij subsidie kregen om een muziekstudio op te zetten. Lejo geloofde in ons en wij

werden volledig betrokken bij de opzet van de muziekstudio, dat zal ik nooit vergeten! Al snel werden wij als oudere jongeren een rolmodel voor de jongere kinderen bij Don Bosco en de kansen die ik had gekregen, wilde ik heel graag aan hen doorgeven. Zo ontstond het project *Sound of Respect*. De Don Boscojeugd kon zich bij ons opgeven voor raplessen, DJ-workshops en producerlessen. Dat sloeg enorm aan en al snel stroomde de nieuwe studio vol met jonge talentjes. *Sound of Respect* stond voor een positieve houding. Niet in de criminaliteit gaan hangen, maar iets goeds doen met je leven en je talenten gebruiken.”

Muzikale geboorte

In diezelfde studio werd onlangs *Selfmade* geboren. “Dit lied komt recht uit ons hart”, vertelt Sunita. Inmiddels is zij politica (wethouder bij de gemeente Apeldoorn) en verantwoordelijk voor welzijn, armoedebestrijding, werk en inkomen. Een portefeuille waar ze zich maar al te goed in kan vinden.

“Door mijn achtergrond en kleur hadden mensen nooit verwacht dat ik wethouder zou worden. Vaak kreeg ik direct of indirect de boodschap: van jou komt nooit iets terecht. Ondanks die negatieve boodschap is het toch gelukt om iets van mijn leven te maken en dat is wat wij jongeren graag willen meegeven met dit lied.” Ook Salih weet als geen ander hoe het is om op basis van je uiterlijk veroordeeld te worden. “Als ik bij de pinautomaat sta en degene voor mij kijkt telkens zenuwachtig over zijn schouder, dan doet dat pijn. Door mijn huidskleur word ik al bij voorbaat als minder betrouwbaar gezien. Zo heb ik nog veel meer voorbeelden van racisme en stigma’s. Toch heb ik mij ondanks die vooroordelen ontwikkeld tot wie ik nu ben en dat is wat ik alle jongeren gun.”

De twee Don Boscomatties van weleer zijn trots op het muzikale resultaat van hun inspanningen. Salih, die als artiest inmiddels behoorlijk wat bekendheid

heeft verworven, rapt de coupletten van Selfmade en Sunita zingt het refrein. Het lied eindigt met een sterke oneliner. Je moet niet over me oordelen, kijk waar ik vandaan kom en kijk waar ik nu sta. Selfmade. “Het loont enorm als we van jongeren horen dat zij het een vet nummer vinden”, besluit Sunita enthousiast. “We hopen echt dat jongeren door dit lied bemoedigd worden en in hun oren knopen dat je ondanks vooroordelen in jezelf kunt geloven en iets van je leven kunt maken. Don Bosco is daar voor veel jongeren een belangrijke steunpilaar in, net zoals het dat voor ons beiden is geweest.” (AH) – ✿

Benieuwd naar Selfmade?

Scan de code om het lied te beluisteren:

Thuis

Thuis is voor mij een plek van warmte en geborgenheid. Dat is in de eerste plaats hier in Emmen bij mijn familie, maar ook in onze kerk voel ik mij thuis. Het is een bijzondere plek voor mij, omdat ik daar de aanwezigheid van God voel en me verbonden voel met anderen die om dezelfde reden daar zijn. Daarnaast is Irak, waar mijn roots liggen, ook een belangrijke thuis voor mij. Vorig jaar ben ik voor het eerst naar Irak geweest. Het was een verademing om daar omringd te zijn door mensen met hetzelfde uiterlijk en daar niet op beoordeeld te worden. Dat is wel anders hier in Nederland, waar ik soms vervelende ervaringen heb. Ik ben hier geboren, maar kinderen roepen dan bijvoorbeeld: 'Ga terug naar je eigen land!' of ze suggereren dat mijn vader in de Taliban zit. Ik ben ook weleens 'aap' genoemd. Als gezin merken we ook regelmatig discriminatie, vanwege onze familienaam en afkomst, bijvoorbeeld bij het zoeken naar een huis of baan. Ik probeer zulke dingen niet te dichtbij te laten komen, maar het zorgt er wel voor dat ik mij in Nederland minder thuis voel. Irak is een plek waar ik me meer geaccepteerd voel. Het 'thuisgevoel' is daar sterker, omdat ik er deel uitmaak van de meerderheid.

Het vuur van Don Bosco

Internaat Groot-Bijgaarden

Wat is jullie droom?

- Het was een intens jaar voor alle internaten in Vlaanderen. Een nieuw decreet bepaalde dat elk internaat moest voldoen aan de behoudsnorm van 65 internen. We hebben voor komend schooljaar 43 inschrijvingen, maar dat is ook onze maximumcapaciteit. Om aan de 65-norm te voldoen, zitten we nu volop in een fusieproces met het Don Bosco Internaat Sint-Pieters Gent. We zijn twee gelijkaardige internaten en dromen van een degelijke samenwerking die stilaan groeit.
- Op korte termijn dromen we van een positieve inspectie, want dat zou betekenen dat ons internaat voldoet aan de kwaliteitsverwachtingen. We duimen dat onze typische salesiaanse kijk op opvoeding en begeleiding positief wordt geëvalueerd.
- Elke droom begint klein, maar mag groot eindigen. Wij dromen ervan dat geen enkel kind in de wereld honger en kou moet lijden of verworpen wordt. Waar we kunnen, proberen we solidair te zijn en het kleine verschil te maken voor die kinderen en jongeren rondom ons.

Wie zijn jullie?

Wij zijn een Don Bosco-internaat aan de Brusselse rand, wat betekent dat we stilaan alle karakteristieken van de grootstad leren kennen. Zo is de mix van culturen en ervaringen verrijkend, maar ze laat ons ook de gevolgen van de groter wordende kansarmoede voelen. We zetten hier in op de familiegeest: *'It takes a village to raise a child.'* Opvoeden, structuur bieden en jongeren laten kiezen voor hun toekomst doe je niet alleen. Daarvoor heb je hun *family* nodig. Friends and family.

Hoe brandt het vuur?

De spirit van Don Bosco en van Maria Mazzarello is voelbaar in onze manier van opvoeden. We kiezen voor leercoaching in plaats van studiebegeleiding: we gaan met de jongeren op weg en coachen hen in hun leertraject. Aanwezigheid of presentie vinden we essentieel en we werken als opvoeder en directeur altijd met open deuren. Ouders of verantwoordelijken zien we vaker op informele momenten dan op formele momenten. Zo spelen we kort op de bal om informatie te delen en samen de verantwoordelijkheid voor de opvoeding te dragen. Elke week vallen we ook even stil en zorgen we samen met de internen voor een inspirerend avondwoordje in de kapel. Je merkt dat de internen het fijn vinden om in een een-op-eengesprek het expliciet te hebben over hun geloofsweg. Bij het sterven van zuster Liesbeth in onze gemeenschap kwamen de internen bijvoorbeeld spontaan even langs en namen we op hun vraag afscheid in een gebedsmoment samen met de familie. Een ander sterk moment doorheen het jaar is wanneer de oudste internen spontaan de zorg opnemen voor de jongere internen en hen stimuleren om te kiezen voor hun toekomst en hun eigen brokkenparcours durven te delen. (TB)

Dat de leesvaardigheid van Vlaamse en Nederlandse jongeren de laatste jaren daalt, is al lang geen geheim meer. Nochtans wordt ook vanuit wetenschappelijke hoek benadrukt hoe belangrijk lezen is. Het zou zorgen voor een rijkere woordenschat, een verhoogd concentratievermogen en een sterkere sociale ontwikkeling. 'Start to read' dus, komend schooljaar. Wij helpen alvast een handje.

12 boeken

om dit schooljaar te lezen

September

De Alchemist

(Paulo Coelho)

Een staaltje zelfontdekking, ideaal om een nieuw schooljaar te starten. In 'De Alchemist' gaat een jonge herder op zoek naar een verborgen schat. Het brengt hem op adembenemende plekken, maar leert hem ook hoe je je dromen kan volgen en jezelf kan ontdekken.

Oktober

Wonder

(R.J. Palacio)

Het is belangrijk om je op school thuis te voelen, al is dat niet altijd evident. In 'Wonder' gaat een jongen met een gezichtsafwijking voor het eerst naar een reguliere school. Maar dat loopt niet van een leien dakje. De nieuwe situatie daagt hem en zijn omgeving uit om voorbij het uiterlijk te kijken.

November

Oorlogswinter

(Jan Terlouw)

Allerheiligen, Allerzielen en Wapenstilstand: in november is het woord 'feest' in feestdagen overbodig. Het maakt

van deze maand wel de ideale periode om even stil te staan. 'Oorlogswinter' vertelt het verhaal van een jongen die tijdens de Tweede Wereldoorlog geconfronteerd wordt met de harde realiteit van oorlog.

December

A Christmas Carol

(Charles Dickens)

Dit kerstverhaal speelt zich af in 1843, op kerstavond. Iedereen viert gezellig kerst, behalve één man: Ebenezer Scrooge. Hij vindt kerst zonde van zijn tijd en verdient liever geld. Maar dan krijgt Scrooge vreemd bezoek. Het is de laatste kans om zijn leven te beteren en kerst te vieren zoals het hoort.

Januari

The fault in our stars

(John Green)

Januari staat erom bekend de donkerste en somberste maand van het jaar te zijn. Tijd om je in de zetel te installeren en te verdwijnen in een verhaal van hoop. Dit meesterwerk van John Green gaat door merg en been, geeft kracht en vernietigt, maar maakt je vooral heel dankbaar dat je leeft.

Februari

De geheime tuin

(Frances Hodgson Burnett)

Reeds bij de oude Romeinen was februari de maand van grote reiniging en boetedoening (Weetje: 'februare' betekent reinigen). Dé ideale maand om in de spiegel te kijken en verandering te omarmen. In 'De geheime tuin' ontdekt een bazig, egoïstisch weesmeisje een geheime tuin die haar leven en dat van anderen verandert.

Maart

De boekendief
(Markus Zusak)

Een weekje krokusvakantie geeft je de kans om tijd te maken voor een iets steviger boek en de kracht van het lezen verder te ontdekken. Net als Liesel, de protagonist van dit boek dat zich afspeelt in Nazi-Duitsland (1939). Wanneer ze bij het graf van haar broer een zwart boekje vindt, begint haar liefdesaffaire met boeken en woorden.

April

Mijn leven in de wildernis (Miriam Lancewood)

Miriam verruilde Nederland voor een geïsoleerd leven in de bergen van Nieuw-Zeeland. Een inspirerend levensverhaal voor iedereen die wil weten hoe het is om één te zijn met de natuur en het perfecte boek om te lezen in de maand waarin de natuur ontwaakt uit haar winterse sluimer.

Mei

Wereldvrouwen
(Katherine Halligan)

Met Moederdag als belichaming van Mariamaand is mei de ideale maand om de vrouw in de kijker te zetten. In het inspirerende boek 'Wereldvrouwen' maak je kennis met 50 dappere vrouwen en meisjes uit de wereldgeschiedenis die de wereld voorgoed hebben veranderd.

Juni

Gever
(Lois Lowry)

De maatschappij waarin Jonas opgroeit, lijkt perfect. Er is geen oorlog of pijn en iedereen krijgt een duidelijke taak. Wanneer Jonas 12 is, ontdekt hij echter de echte waarheid over de maatschappij waarin hij leeft. Een kritisch boek op het einde van het schooljaar.

TIP

We kozen grotendeels voor boeken die ook verfilmd zijn. Lezen kan een uitdaging zijn, maar we hopen je toch te prikkelen. Lukt het eens niet? Lees dan een deel van het boek en kijk dan een stuk van de film. Of wissel af: lees de ene maand een boek, kijk de volgende maand een film. Zo zal je zelf ontdekken dat je eigen fantasie soms sterker is dan een film.

Juli

Kruistocht in Spijkerbroek
(Thea Beckman)

Vakantie! Ongetwijfeld de start van heel wat zomerse avonturen, al zijn ze waarschijnlijk niet even spectaculair als die van Dolf. Deze 16-jarige durver reist met een tijdmachine naar de Middeleeuwen en raakt daar betrokken bij een kruistocht ...

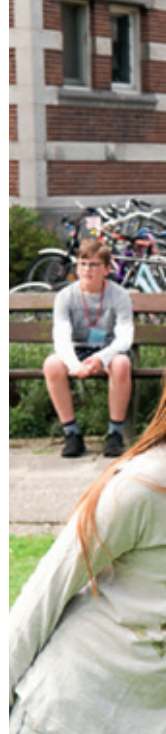
Augustus

Life of Pi
(Yann Martel)

Een jongen overleeft een schipbreuk en drijft in een reddingsboot met een tijger, wat een diepgaande reis van zelfontdekking en geloof wordt. Een gezonde mix van avontuur en reflectie voordat het nieuwe schooljaar begint.

Elke zomer ruilt de 27-jarige Marthe Wierenga haar Duitse thuisfront in voor het levendige Vakantiebos van Don Bosco Rijswijk. Haar missie? Met volle overgave de kinderen een onvergetelijke tijd bezorgen. Haar enthousiasme en inzet hebben haar intussen tot een onmisbare kracht van het Vakantiebos gemaakt. Wat drijft haar om elk jaar weer terug te komen als animator? Haar verhaal is een inspirerende mix van persoonlijke groei, passie voor vrijwilligerswerk en liefde voor de Don Boscofamilie.

**Jaarlijks van Münster naar Rijswijk:
de zomerse missie van Marthe Wierenga (27)**

“Als ik voor één kind het verschil kan maken, is mij dat de reis al waard”

Marthes avontuur begon op haar achttiende, toen ze nog niet goed wist welke richting ze in haar leven op wilde. “Ik kende Don Bosco helemaal niet, maar via de website van het European Solidarity Corps (ESC) zocht ik naar vrijwilligerswerk in Europa. Mijn vader is Nederlander, dus dacht ik: waarom niet in Nederland?” Ze glimlacht bij de herinnering. “Het was niet zo ver weg, maar toch een ander land en voor mij een stap in een andere mentaliteit en nieuwe cultuur.” Het ESC is een initiatief van de Europese Unie en biedt jongeren de kans om in diverse landen vrijwilligerswerk te doen. “Toen ik de vacature voor animator bij Don Bosco Rijswijk zag, was de keuze voor mij snel gemaakt”, vertelt Marthe. “Ik wilde graag met

kinderen werken en de open, enthousiaste sfeer tijdens het sollicitatiegesprek trok me meteen aan.”

Wat begon als een avontuur groeide al snel uit tot een jaarlijkse traditie. “In het begin was het spannend, want ik was nog nooit zo lang buiten mijn eigen omgeving geweest. Maar vanaf dag één voelde ik me welkom. We speelden met de kinderen en ik leerde andere manieren om met hen te werken”, herinnert Marthe zich.

Drie missies in één

Bij Don Bosco Rijswijk zorgt Marthe als animator voor een breed scala aan activiteiten, van knutselen tot sport en spel. “Het mooiste aan dit werk vind ik de lach op de gezichten van de

kinderen, daar doe je het voor”, lacht ze. “Tijdens het Vakantiebos proberen we elke dag iets anders te doen, zodat de kinderen constant verrast worden. Het vergt veel creativiteit en improvisatie, maar dat maakt het juist zo leuk”, legt ze uit.

Wat drijft iemand om elke zomer opnieuw naar een ander land te reizen om daar onbetaald te werken? Voor Marthe is het simpel. “Het voelt niet als werken. De kinderen geven je zo veel energie en vreugde terug.

**“De spirit van
Don Bosco is hier
voelbaar aanwezig”**

“Het gedachtegoed van Don Bosco zit in de mensen, niet in een gebouw”

Bovendien is het een geweldige manier om nieuwe mensen te ontmoeten en vriendschappen op te bouwen die verder reiken dan landsgrenzen.” Marthe ziet haar vrijwilligersjob bij Don Bosco als een drievoudige missie. “Enerzijds is het voor mezelf; ik ontdek en ontwikkel mijn talenten. Daarnaast vind ik het fantastisch om met kinderen te werken en te zien dat ik iets voor hen kan betekenen. Als ik voor één kind het verschil kan maken, is mij dat de reis al waard. En tot slot zijn de mensen van Don Bosco mijn vrienden geworden, ik kan ze gewoon niet meer missen.” Ook het gedachtegoed van Don Bosco is voor Marthe een reden om jaarlijks terug te keren. Iedereen is welkom, ongeacht achtergrond, leeftijd of thuissituatie. “Don

Bosco Rijswijk voelt voor mij als thuiskomen”, zegt ze. “De spirit van Don Bosco is voelbaar aanwezig. Het is een veilige plek waar iedereen zichzelf kan zijn.”

Talenten ontdekken

Een bijzonder moment uit haar carrière bij Don Bosco Rijswijk zal Marthe niet snel vergeten. “Ik herinner me een meisje dat meedeelde aan een teken- en schildercursus die ik aan de kinderen gaf. In het begin was ze erg verlegen en durfde nauwelijks mee te doen. Ik merkte dat ik iets voor haar kon betekenen door haar de ruimte te geven en tussendoor kletste ik een beetje vrijblijvend met haar. In de zes weken durende cursus zag ik haar langzaam veranderen; ze kroop

steeds meer uit haar schulp en begon te genieten van het schilderen. Het was prachtig om te zien hoe ze opbloede.” Dergelijke ervaringen hebben ook invloed gehad op Marthes studiekeuze. “Dankzij Don Bosco ben ik een lerarenopleiding gaan doen. Hier heb ik ontdekt hoe leuk ik het vind om met kinderen te werken en ze dingen te leren. Zo snijdt het mes aan twee kanten: de kinderen ontwikkelen zich, maar ikzelf ook.”

Mocht je overwegen om vrijwilligerswerk te doen bij Don Bosco, dan beveelt Marthe je die keuze van harte aan: “Als je een plek zoekt waar je met kinderen kunt spelen, verschillende activiteiten kunt doen, jezelf kunt uitdagen en waar de mensen superleuk

► en een beetje gek zijn, dan is Don Bosco Rijswijk helemaal de plek voor jou. Je leert elke dag wat nieuws en ontmoet mensen uit allerlei culturen. Het is echt een verrijking voor jezelf!" Met een glimlach voegt ze toe: "Via het ESC kun je tot je dertigste overal in Europa vrijwilligerswerk doen. Je krijgt wat zakgeld en je reis- en verblijfkosten worden meestal vergoed. Het is echt een fantastische organisatie! In Nederland werkt Don Bosco Youthnet samen met ESC om jongeren te

verbinden met vrijwilligersprojecten. Grijp je kans!"

Don Bosco DNA

Voor Marthe houdt de reis hier niet op. "Ik wil me blijven inzetten voor organisaties zoals Don Bosco, ook als ik daarvoor helemaal uit Duitsland moet komen. Misschien zal het niet altijd als animator zijn, maar altijd op een manier waarbij ik anderen kan helpen. Dat is mijn missie. En zolang Don Bosco Rijswijk er is, kom ik elk jaar

weer terug." Soms maakt ze zich zorgen over de verhuizing van Don Bosco Rijswijk, maar Marthe heeft ook vertrouwen in de creativiteit en veerkracht van de organisatie. "De mensen van Don Bosco zijn zo creatief en vinden altijd een oplossing", lacht ze. "Het gedachtegoed van Don Bosco zit in het DNA van de mensen, niet in een gebouw. Waar we ook terechtkomen, de spirit van Don Bosco blijft bestaan!"

Met haar aanstekelijk enthousiasme en toewijding is Marthe Wierenga een prachtig voorbeeld van wat het betekent om je in te zetten voor de maatschappij. Eén persoon kan een groot verschil maken, simpelweg door te kiezen voor liefde en aandacht. Het is precies die spirit die Don Bosco wereldwijd blijft inspireren en waar Marthe met haar zomers in Rijswijk een levend bewijs van is. Want zoals Don Bosco al wist: door anderen te helpen, helpen we ook onszelf. (AH) –

“In Rijswijk heb ik ontdekt hoe leuk ik het vind om met kinderen te werken”

Wissel aan de top

Bart Decancq — provinciaal

Aurélien, de provinciaal van Congo-Kinshasa was in gesprek met onze Algemeen Overste don Àngel Fernandez toen men kwam melden dat paus Franciscus don Àngel vernoemd had in de lijst met de nieuwe kardinalen. Hij zal wat rood aangelopen zijn na het horen van deze boodschap die als een donderslag aan de heldere Turijnse hemel kwam. Al snel werd een gesprek geregeld met de paus om de consequenties van deze benoeming te bespreken. Als de Algemeen Overste stopt, moet binnen de negen maanden een Algemeen Kapittel samenkomen met de provinciaals en de afgevaardigden van de congregatie. In zijn realisme gaf de paus don Àngel nog een jaar om een aantal zaken af te werken en wat tijd te geven om het kapittel goed voor te bereiden. Kardinaal Àngel Fernandez is intussen bisschop gewijd en op 16 augustus kreeg hij een nieuwe opdracht van de paus. Als 10de opvolger van Don Bosco heeft hij tien jaar de congregatie geleid, heeft hij de wereld rondgereisd om provincies en medebroeders uit te dagen om trouw te blijven aan de idealen van de stichter. In de ontmoetingen met de Algemeen Overste viel het mij altijd op hoe hij de situaties van de huizen en gemeenschappen in de provincies van de 136 landen van nabij opvolgde. Enthousiast over de

manier waarop de droom van Don Bosco verder leeft, maar ook heel open over de problemen en de zorgen van een wereldbeweging. Deze ervaring zal hij nu ten dienste stellen van de wereldkerk. De vicaris don Stefano Martoglio krijgt nu de leiding van de salesiaanse congregatie tot aan het Algemeen Kapittel dat op 16 februari 2025 van start gaat. Don Stefano is afkomstig uit Turijn

In de ontmoetingen met de Algemeen Overste viel mij altijd op hoe betrokken hij is bij de situaties van de 136 landen

en is bijna opgegroeid bij Don Bosco. De komende maanden moet hij enerzijds de dagelijkse leiding nemen én de voorbereidingen van het Algemeen Kapittel in goede banen leiden. Halfweg maart kiest het kapittel dan een nieuwe Algemeen Overste en de leden van de Hoofdraad.

Speelplaats

Bij een speelplaats denk ik aan een plek waar ik me volledig kan uitleven en ontspannen. Voor mij is dat vooral op mijn eigen kamer, waar ik helemaal mezelf kan zijn. Ik heb daar ook de rust en ruimte om bezig te zijn met mijn hobby's zoals fotografie, tekenen en knutselen. Ik vind het heerlijk om op die manier in mijn eigen wereldje te zijn en me te verliezen in creativiteit. Buiten maak ik graag foto's van dingen die ik gewoon onderweg tegenkom, zoals een mooie

zonsondergang of bijzondere bloemen en planten. Het vastleggen van deze momenten geeft me een gevoel van voldoening. Hoewel ik graag alleen ben en mijn eigen ding doe, geniet ik er ook van om met vrienden of mijn zusjes naar het centrum van Emmen te gaan. Dat is ook een soort speelplaats voor me, waar ik plezier heb en ontspanning vind. Daarnaast is reizen voor mij ook een manier waarop ik me kan ontspannen en mezelf kan zijn. Het geeft me een

gevoel van vrijheid. Zodra ik Nederland verlaat, voel ik me vrijer en minder beoordeeld. Of het nu Frankrijk of Duitsland is, zodra ik de grens oversteek kan ik echt mezelf zijn zonder het gevoel te hebben dat ik continu bekeken word. Het is gewoon een bevrijdend gevoel om in een nieuwe omgeving te zijn waar niemand je kent.

Ik ben Caitlin, 22 jaar oud, sinds deze maand actief als leefgroepbegeleidster en een zeer energiek persoon! Doorheen het jaar kan ik mijn energie vooral kwijt tijdens het badmintonnen en in de zomer kan je me gegarandeerd vinden op Speelplein Don Bosco Halle, de stad waar ik opgroeide. Als kind ging ik altijd naar een ander speelplein in Halle, maar toch voelde ik me meer aangetrokken door het Don Boscospeelplein. Mijn broer was daar actief en mijn beste vriendin zat er in de tienerwerking. Toen ik 15 werd, heb ik er dan toch voor gekozen om naar Speelplein Don Bosco Halle te gaan en daar animator te worden. Achteraf bekeken een uitstekende keuze! Het is een plek waar ik kan thuiskomen en mezelf kan zijn zonder beoordeeld te worden. Ik kan er zot doen zonder dat mensen me raar bekijken en mag gewoon mezelf zijn. Meer dan ik dacht, heeft Don Bosco invloed op mijn leven

Caitlin

gehad. Ik merk steeds meer dat de visie van Don Bosco ook een deel van mijn visie geworden is. Elke dag zoveel mogelijk kinderen en jongeren een leuke speelkans bieden en voor alle kinderen een plek bieden waar zij zichzelf kunnen zijn: daar doe je het voor! Dat is dan ook de missie van ons speelplein en van iedere animator die hier terecht-

komt. Je voelt dat we allemaal op dezelfde lijn zitten en allemaal een stukje bijdragen. Overdag is er het spelen, verkleden en zot doen met de kinderen, 's avonds *chillen*, programma's maken en een hechte band smeden met de

andere animatoren. Intussen heb ik hier vrienden voor het leven gemaakt en ben ik enorm gegroeid als persoon. Je leert jezelf kennen, leert samenwerken, leert problemen oplossen en misschien het meest belangrijke: je leert dat je jezelf mag zijn. Zonder het speelplein zou ik niet staan waar ik nu sta.

Ik ben de rugzak van Caitlin en ik vertel mijn verhaal omdat de *Dag van de Animator*, de jaarlijkse ‘bedankdag’ voor animatoren, ervoor gekozen heeft om dit jaar de rugzak van animatoren in de kijker te zetten. Elke jongere draagt een rugzak met zich mee: eentje vol herinneringen, ervaringen en talenten. Maar helaas heeft iedere rugzak ook een zwaarder kantje. Ik dus ook. Zoals je Caitlin al hoorde vertellen, zit ik vol met prachtige verhalen, maar jammer genoeg vind je ook minder leuke verhalen in me terug. Als kind werd Caitlin vaak gepest. Waarom? Geen idee... Caitlin wilde zichzelf zijn en had haar eigen interesses. Blijkbaar paste dat niet bij de leefwereld van haar leeftijdsgenootjes. Zowel op school als op de Chiro werd ze uitgesloten, gewoon omdat haar karakter botste met dat van iemand anders. Caitlin probeerde zich aan te passen en iemand te zijn die ze niet wilde zijn. Dingen die ze leuk vond, ging ze mijden. Gewoon om er toch maar bij te kun-

nen horen. Zonder resultaat. We zijn intussen vele jaren verder, maar zoals je merkt, maakt dat verleden nog steeds deel uit van mij, Caitlins rugzakje. Het kreeg hier een plaatsje, maar dat betekent ook wel dat Caitlin dit nog steeds meedraagt. Zo mijdt ze bepaalde mensen en plaatsen en wanneer ze dan toch bekenden van vroeger tegenkomt, ontstaat er een spanning in haar lichaam. Het tekent haar nog steeds: onzekerheid, stress tijdens een eerste kennismaking, twijfels om haar echte ‘ik’ te tonen, enzovoort. Gelukkig ontdekte Caitlin het speelplein en is ze daar helemaal opengebloeid. Een ‘thuisgevoel’ noemde ze het zeker? Dat gevoel probeert ze duidelijk door te geven aan de kinderen door ervoor te zorgen dat iedereen zijn of haar plekje kan vinden. Dat maakt me trots! Wat mij betreft nog één boodschap, van rugzak tot rugzak: we hebben allemaal wel ‘zwaardere’ bagage. Het zou fijn zijn als we elkaar helpen om die te verlichten.

rugzak

Don Bosco goed vertegenwoordigd in top 50 van 'Leraar van het jaar'

“Pedagogisch project zit daar zeker voor iets tussen”

Bijna 20.000 leerkrachten werden vorig schooljaar door leerlingen, ouders of collega's genomineerd om 'Leraar van het jaar 2024' te worden. Deze symbolische titel wordt jaarlijks door KLASSE uitgereikt en kan op heel wat enthousiasme rekenen. Het Vlaamse onderwijsmagazine selecteerde in juni 50 finalisten en wat viel ons op? We zagen maar liefst vier namen van Don Boscogezichten verschijnen...

Toch loopt de 'Leraar van het jaar' komend schooljaar niet rond in een van onze scholen, want die eer ging naar kleuterjuf Pris Van Overschelde uit De Lettertuint in Opwijk. Laat dat de straffe prestatie van onze Don Boscoleerkrachten echter niet ondermijnen, want met vier personen bij de beste vijftig van Vlaanderen: da's niet mis! Naast pedagogisch begeleider Bart Van der Smissen haalden drie leerkrachten de top 50: Lars Van Der Linden van Don Bosco Hoboken, Bart Van Bossuyt van Don Bosco Zwijnaarde en Wouter Ghijs van Don Bosco Sint-Denijs-Westrem. Dat vraagt om een interview!

Drie leerkrachten uit drie verschillende Don Boscosholen. Mag ik jullie vragen om jullie eerst eens kort voor te stellen?

Bart: “Ik ben Bart, een zij-instromer. Ik heb acht jaar lang in een apotheek gewerkt, maar heb zo'n 20 jaar geleden mijn passie voor onderwijs ontdekt. Mijn opdracht bestond in het begin uit een samenraapsel van aardrijkskunde, chemie, biologie en wiskunde, maar nu geef ik alleen nog aardrijkskunde.”

Lars: “Ik ben Lars. Ik werk al 15 jaar in Don Bosco Hoboken en ik heb ook nooit ergens anders lesgegeven. Ik begin met

godsdienst te geven in de tweede graad beroepsonderwijs, ben daarna in PAV (project algemene vakken) gerold en geef sinds vorig schooljaar geschiedenis, mijn grootste passie.”

Wouter: “Ik ben Wouter en ik denk dat ik al zo'n 32 jaar lesgeef in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem. Ik geef godsdienst in 6TSO en 7BSO en ben daarnaast vooral bezig met culturele, sociale en internationale projecten op school.”

Hoe zouden jullie jezelf omschrijven als leerkracht?

Wouter: “Wat me typeert, is dat ik steeds op zoek ga naar een manier om zinvol bezig te zijn met de leerlingen, ook al past dat soms niet helemaal binnen het systeem. Op dat vlak ben ik een *goestingdoener*. Ik zit zelden in een klaslokaal. Tijdens corona kreeg ik de kans om eens buiten les te geven en sindsdien ben ik daar niet meer mee gestopt. We hebben een prachtig park naast onze school en leerlingen zitten al

een hele week tussen vier muren ... Ik pak hen dus met plezier mee naar de buitenklas. Of mijn lessen volgens het boekje verlopen, weet ik niet, maar ze zijn wel zinvol.”

Lars: “Als die mogelijkheid er op onze school was, zou ik Wouter ongetwijfeld achternagaan. Helaas is die er niet. Maar ik herken me wel in zijn woorden. Ik probeer leerlingen ook weg te halen uit hun comfortzone. Ik experimenteer veel en denk bijna altijd out-of-the-box. Moet een leerkracht vooraan staan of kan die ook in het midden staan? Of opzij? En moeten de banken zo in lijn staan? Kunnen ze niet gewoon aan de kant? In de mate van het mogelijke probeer ik creatief met het lokaal om te gaan en leerlingen merken dat ook. Ik start mijn les ook altijd met muziek en zie leerlingen vaak denken: ‘Wat is hij nu weer van plan?’ Dat vind ik heerlijk! Ze worden verrast en getriggerd. Dat is belangrijk en broodnodig om de sleur te doorbreken. Daarnaast ben ik een onderwijsnerd. Ik luister podcasts, lees boeken, enzovoort. Ik wil mezelf constant heruitvinden als leerkracht.”

Bart: “Dan ben ik eerder een ICT-nerd. (*lacht*) In mijn lessen verloopt quasi alles digitaal. Ik wil het maximale uit technologie halen. Ik programmeer eenvoudige, interactieve animaties waarmee leerlingen tijdens de les of thuis aan de slag kunnen. ▶

“Aanstekers op school? Daar herkennen we ons wel in”

Bart (links) kiest voor ICT, Lars (rechts) voor speelgoed... Eén ding hebben ze alvast met elkaar gemeen: out of the box denken.

► Wanneer je leerlingen een afbeelding toont, is dat veel minder duidelijk dan wanneer ze zelf met een 3D-model kunnen werken. De technologie bestaat! Het enige wat ik doe, is data verzamelen en programmeren tot een zeer laagdrempelig pakket voor leerlingen. Onderzoekend leren promoten en zelfstandigheid creëren: heel belangrijk. Eigenlijk geldt voor dit interview hetzelfde: het is makkelijker om mijn werk te zien en er zelf mee aan de slag te gaan, dan het hier te lezen. Een tip: bezoek aardrijkskunde.dbz.be eens!”

Drie heel verschillende leerkrachten, maar wel alle drie in de top 50 van ‘Leraar van het jaar’. Een idee hoe dat komt?

Bart: “Ik heb afgelopen jaar de ICT Champion Award gewonnen voor de manier waarop ik mijn vak met interactieve visualisaties etaleer. Daarnaast richtte ik een Facebookgroep voor aardrijkskunde-leerkrachten op en heb ik vele oud-leerlingen op LinkedIn. Ik vermoed dat ik langs een van die wegen genomineerd ben. Verder is het thema van ‘Leraar van het jaar’ heel belangrijk. Dit jaar was dat ‘aanstekers op school’: leraren die zorgen voor

“Ons opvoedingsproject werkt vandaag nog altijd”

actie, vernieuwing en groei, die het vuur aanwakkeren bij hun leerlingen en die collega’s motiveren om mee te doen en te denken. Ik herken mezelf daarin: het aardrijkskundeonderwijs een nieuw tijdperk inloodsen.”

Wouter: “Ik vermeld graag even dat dit een symbolische prijs is en dat ik dit allesbehalve als wedstrijd zie. Als het zou gaan over de beste 50 leerkrachten van Vlaanderen, zat ik daar zeker niet tussen. Een nominatie binnen dit thema begrijp ik dan weer wel. Ik pik dingen op bij leerlingen en collega’s en zet graag nieuwe projecten op. Ik hou ook van die rol: zaken in gang steken, mensen betrekken en alles dan zijn gangetje laten gaan. Het vuur aansteken en brandend houden door af en toe te blazen, zeg maar. Op die manier zijn er al veel projecten op gang getrapt: cultuurprojecten, Good food at school, strijd tegen lege boterhamdozen, internationalisering, soep tijdens de speeltijd, enzovoort. Zo’n projecten zorgen voor een leuke sfeer op school en zijn ook zinvol voor de leerlingen.”

Lars: “Net als mijn twee collega’s denk ik dat het begrip ‘aansteker’ de grootste factor is voor mijn nominatie. Mijn lokaal hangt vol met posters, er staan dinosaurussen en soldatenbeeldjes op de vensterbank en mijn lokaal is nooit ‘saai’. Dat werkt aanstekelijk voor collega’s, want zij beginnen hun lokalen nu ook aan te kleden. Ik probeer andere leerkrachten te inspireren zodat ze creatiever met hun klas aan de slag gaan. Dit is een heel moeilijke en complexe school waar een groot lerarentekort heerst. Ik probeer de happy one te zijn die positiviteit verspreidt: ‘Het was een goede les, want...’ in plaats van ‘Het lukte weer niet, want...’”

Zelfs KLASSE feliciteerde ons met de nominaties, want het is toch een prestatie! Speelt het opvoedingsproject van Don Bosco daar een rol in?

Wouter: “Dat denk ik wel, want we hebben een sterke basis. Een basis die ons uniek maakt: hartelijkheid, redelijkheid en geloof. Voor mij

superbelangrijke pijlers. Dat is de essentie en typisch Don Bosco. Gezond verstand, vertrouwen en verbinding. Soms moet je gewoon je boerenverstand gebruiken en 'doen', los van systemen. Geloof wordt tegenwoordig soms weggelaten, maar is net essentieel. Geloof heeft met vertrouwen te maken. To have faith zegt men in het Engels. Zowel vertrouwen in het grotere geheel als in collega's, leerlingen, het leven en de wereld. Niet simpel tegenwoordig. Dat ik godsdienstleerkracht ben, heeft daar niks mee te maken. (stilte) Twee jaar geleden ging ik met leerlingen op uitwisseling naar Tanzania. We zaten aan de andere kant van de evenaar en toch heerste er dat thuisgevoel. Dat komt doordat ze daar ook – al is het een andere cultuur – met hetzelfde project bezig zijn. Die pijlers betekenen daar hetzelfde als hier. Is Don Bosco beter dan iets anders? Neen. Maar we onderscheiden ons wel op onze eigen manier."

Lars: "Ik denk dat ik een salesiaan in mij heb zitten, zeker qua omgang met de leerlingen. Ik zal leerlingen altijd op de eerste plaats zetten en hen behandelen als mensen met hun eigen puberzorgen. Die persoonlijke omgang typeert mij, maar ook Don Bosco. Ik kan begrijpen dat leerlingen sneller naar een 'salesiaanse' leerkracht zullen stappen... Autoritaire leraren die boven

de leerlingen willen staan? Dat botst. Onze school raakt de onderste laag van de maatschappij en hier zijn soms klassenraden die over 'do or die' gaan. C-attest betekent op straat belanden... Wij zorgen soms voor onderdak voor leerlingen of zamelen spullen in. Ook onder leerlingen zie je die salesiaanse mentaliteit groeien. Ons opvoedingsproject werkt vandaag de dag nog altijd."

Bart: "Een begrip dat ik nog niet gehoord heb, is vrijheid. Het is door de vrijheid die ik hier kreeg dat ik mijn ding kon doen. Ik heb mijn manier van werken ook op andere scholen proberen introduceren, maar daar ging dat niet. De directie geloofde niet in 'experimenten'. Het vertrouwen en die ruimte waar Don Bosco voor staat, heeft me de kans gegeven om met mijn lessen te staan waar ik nu sta. Reeds in 2000 kreeg Adrien Van den Bossche, mijn mentor, de kans om iets te doen met de leegstaande computerklas – we spreken van tijden voor deftig internet en sociale media – en kijk waar we nu staan met ons vak. Da's dankzij die vrijheid."

Wat mij betreft zijn jullie alle drie 'Leraar van het jaar'. Er lopen duidelijk heel wat toppers rond in onze scholen! Bedankt voor deze aangename kennismaking en wie weet loopt de 'Leraar van het jaar' in de toekomst wel eens rond bij Don Bosco. (TB) – 卐

Wouter en zijn leerlingen zal je bijna altijd buiten vinden.

School

School is een plek waar ik veel leer en waar ik vaak ben. Toch moet ik bij het woord school ook meteen denken aan mijn moeder. Zij is een inspiratie voor mij. Gedurende het schooljaar geeft ze wekelijks catecheselessen aan de kinderen van Dream of Don Bosco, een stichting die zij zelf heeft opgericht en die nog steeds groeit. Ik bewonder haar daadkracht en doorzettingsvermogen daarin. Ook mijn vader is een belangrijk persoon in mijn leven. Hij heeft veel meegemaakt tijdens zijn vlucht van Irak naar Nederland en was helemaal alleen hier. Uit die moeilijke situatie heeft hij veel geleerd en die levenslessen deelt hij met mij. Mijn vader is een grote bron van wijsheid voor mij, een rolmodel. Ik hoop later een warm en veilig gezin te hebben zoals hij dat voor ons heeft gecreëerd. School kan soms vermoeiend zijn, vooral op het VWO met de vele toetsen en hoge verwachtingen in deze maatschappij. Er wordt vaak neergekeken op mensen die een lager niveau halen, waardoor je de druk voelt om zo hoog mogelijk te scoren op school. Ondanks dat is school voor mij een plek waar ik belangrijke vaardigheden leer die me zullen helpen om mijn droom te verwezenlijken en bij te dragen aan een rechtvaardiger wereld.

Zinplek

Voor mij heeft Irak een speciale betekenis als het gaat om zingeving. Ondanks de gevaren en instabiliteit in het land voel ik een roeping in mij om iets te betekenen voor de mensen daar. Het is een gevoel dat moeilijk te omschrijven is, maar ik voel me sterk aangetrokken tot Irak en wil daar graag bijdragen aan de samenleving. Hier in Nederland ervaar ik soms een gebrek aan begrip en steun, vooral op school. Dit maakt het moeilijker om me volledig in te zetten voor anderen, omdat ik diezelfde steun niet altijd terugkrijg. In Irak voel ik echter een sterke gemeenschapszin en de bereidheid om elkaar te helpen. Dat zorgt ervoor dat ik bereid ben om iets voor hen terug te doen. Het is mijn droom om na mijn studie naar Irak te gaan en daar bij te dragen aan een rechtvaardiger samenleving. Bijvoorbeeld in de politiek, hoewel dat in Irak erg gevaarlijk kan zijn. Daarom kijk ik ook naar andere mogelijkheden om bij te dragen. Wat dat precies is of hoe ik invulling kan geven aan die roeping zal nog moeten blijken. Het is in ieder geval belangrijk voor mij om iets zinnigs te doen en een verschil te maken, zelfs als dat betekent dat ik Nederland moet verlaten. Wat de toekomst ook brengt, mijn band met Irak blijft sterk en ik zal altijd blijven zoeken naar

manieren om iets terug te doen voor het land dat aanvoelt als een tweede thuis.

Het geloof speelt ook een grote rol in mijn leven als het gaat om zingeving. God is als een vader voor mij. In de kerk vind ik rust en voel ik me verbonden met anderen. Ik houd van de liederen die we zingen in de kerk en luister er graag naar; dat geeft me een gevoel van vrede. Meestal zit ik met gesloten ogen te genieten in plaats van zelf mee te zingen. Dat begrijpt mijn moeder niet altijd (*lacht*), maar dat is gewoon hoe het voor mij werkt. Ik ben erg dankbaar dat mijn ouders me het geloof hebben meegegeven. Tot slot is ook Don Bosco zelf een inspiratie voor mij. Zijn doorzettingsvermogen in het werk wat hij begon en het feit dat zijn naam nog steeds genoemd wordt, leert me het belang van niet opgeven. Ondanks tegenwerkingen en rare blikken van anderen, net zoals ik soms ervaar als 'buitenlander', is het belangrijk om door te zetten en te blijven vechten voor waar je in gelooft. Zijn verhaal herinnert me eraan dat volharding en toewijding uiteindelijk worden beloond. Zingeving is voor mij de kern van een betekenisvol leven en ik hoop dat ik in mijn droom om onrecht te bestrijden, een positieve impact kan hebben op de wereld om me heen.

Woordzoeker

Kan jij onderstaande woorden die in dit Don Bosco Magazine aan bod komen vinden in de woordzoeker? Zoek horizontaal, verticaal en diagonaal. Veel succes!

ANIMATOR
GELOOF
INTERNAAT
KUNST
KWETSBAARHEID
LEERKRACHT
LEVINAS
LEZEN
MUZIEK
NATUUR
PROVINCIAAL
RUGZAK
SALESIAAN
SPEELPLEIN
ZINGEVING

Q	L	S	L	A	A	I	C	N	I	V	O	R	P	C	K	A
I	U	W	K	A	Z	G	U	R	T	S	D	C	S	D	U	M
S	T	X	O	C	L	H	B	L	A	S	C	J	I	J	N	M
A	H	Z	I	N	G	E	V	I	N	G	J	E	C	G	S	G
L	C	G	O	F	O	L	E	G	F	H	V	D	Y	T	X	
E	A	Q	M	U	M	J	Q	O	K	R	I	D	H	X	R	A
S	R	D	V	Q	D	T	J	I	A	Q	Y	Q	S	W	S	N
I	K	G	G	C	I	M	S	A	N	R	P	P	L	S	W	I
A	R	K	B	Q	U	X	B	A	G	T	I	D	P	V	Z	M
A	E	M	I	Z	J	S	N	O	N	D	E	E	D	F	G	A
N	E	V	I	O	T	L	Q	E	H	I	E	R	I	D	D	T
E	L	E	U	E	K	H	Q	C	Z	L	V	X	N	V	K	O
K	K	V	W	N	W	E	V	Q	P	E	E	E	W	A	K	R
B	O	K	Q	M	G	S	F	L	J	D	L	M	L	O	A	A
H	R	H	W	E	S	T	E	E	L	L	J	P	X	F	W	T
C	I	K	G	D	K	I	N	A	T	U	U	R	Q	X	P	K
S	T	R	W	B	N	N	B	N	G	V	L	F	W	E	A	P

Tony Moester

Salesiaan van Don Bosco
°12-09-1927 +25-05-2024

Liesbeth Jacobs

Zuster van Don Bosco
°03-05-1940 +06-06-2024

Josette Bollen

Zuster van Don Bosco
°23-02-1940 +16-07-2024

Frans Vandecandelaere

Salesiaan van Don Bosco
°31-05-1946 +01-08-2024

WEBSHOP

Don Bosco kalender 2025
Prijs: € 5

Wegen naar Kerstmis 2024
Prijs: € 6

Een man met een hart
Prijs: € 5

Sempre avanti!
Prijs: € 22

Da mihi animas
Prijs: € 15

Bestellen?

Deze prijzen zijn exclusief verzendkosten.
Meer info of bestellen? Dat kan in Vlaanderen via www.donbosco.be/webshop of centrale.propaganda@donbosco.be en in Nederland via www.donbosco.nl/webshop of donboscowerken@donbosco.nl.

Joke (18)

Maren (18)

Giovanna (17)

Kevyn (19)

Wat zegt ons panel?

Wat maakt een leerkracht een goede leerkracht?

MAREN

"Als leerkrachten echt luisteren naar de leerling. Daarnaast vind ik het ook belangrijk dat ze je normaal behandelen, niet zoals een kind of als iemand die lager in de rang staat. Voor mij is een goede leerkracht zachtvaardig en gepassioneerd door de job, maar vooral ook iemand die de leerlingen begrijpt en naar hen luistert, ook als het niet schoolgerelateerd is. Zelf heb ik best wel veel goede leerkrachten gehad: in Redingenhof was er mevrouw Carton, een schat van een mens, en in Don Bosco Groenveld vind ik mevrouw Cindy, mevrouw Jo en mevrouw Sanne supergoede leerkrachten. Ze zijn rechtvaardig, helpen me en geven voldoende uitleg. Daarnaast kan ik bij hen ook met privé zaken terecht en geven ze me ruimte als het even wat minder gaat. Het welzijn van de leerlingen staat bij hen op plaats één. Dat vind ik belangrijk."

KEVYN

"Lesgeven is één ding, maar als je erin slaagt om alles uit een leerling te halen, dan ben je volgens mij een topleerkracht. Iedere leerkracht kan zeggen: 'Geef alles wat je kan', maar als leerkracht speel je daar een belangrijke rol in. Een voorbeeld van zo'n leerkracht is voor mij Mevrouw Caluwaerts, mijn chemieleerkracht in het vijfde en zesde middelbaar. Veel mensen slaagden niet op

haar toetsen en ook ik kreeg het na een tijdje moeilijk ... Gelukkig kregen we de kans om veel vragen te stellen en nooit kreeg je het gevoel dat je 'domme vragen' stelde. Ze hielp je vooruit en slaagde erin ons al onze capaciteiten te laten benutten. Andere belangrijke eigenschappen van een goede leerkracht vind ik: liefde voor je vak, moeilijke begrippen eenvoudig kunnen uitleggen, geduld hebben en blijven geloven/vertrouwen in je leerlingen.

JOKE

"Ik denk dat al onze antwoorden gebaseerd zijn op een of meerdere topleerkrachten waar we zelf les van hebben gehad. Bij mij is dat ook zo. Ik denk meteen aan mijn twee klastitularissen van vorig schooljaar. Zij kenden ons persoonlijk, hielden rekening met iedereen, hun deur stond altijd open en ze waren een steun bij ons studiekeuzetraject. Daarnaast was er ook onze leerkracht Nederlands: zij sloot haar laatste les af met een speech die iedereen een traantje deed wegpinken. Zij haalde het beste in ons naar boven en zette elke leerling in de schijnwerpers door zijn of haar talenten te benoemen. Voor mij is een goede leerkracht dus iemand die moeite doet om de leerlingen persoonlijker te leren kennen. Dat schept een band tussen leerling en leerkracht en die band zorgt er dan weer voor dat leerlingen het

makkelijker vinden om hun leerkracht aan te spreken wanneer ze hulp nodig hebben. Je vertrouwt je leerkrachten meer, neemt sneller advies aan en bouwt meer respect op voor hen en hun lessen. Zo'n leerkracht hoop ik later dus zelf ook te zijn..."

GIOVANNA

"Ik zou zelfs een stapje verder durven gaan: ik vind dat je een goede leerkracht bent als je jouw leerlingen als je eigen kinderen ziet. Je geeft om ze en wil het beste voor hen! Daarnaast moet een topleerkracht het talent hebben om alles duidelijk uit te leggen en de leerlingen met liefde te helpen. Ik zie veel leerkrachten die hun job niet met plezier doen en niet serieus nemen. Soms vraag ik me af of ze wel beseffen dat we hen echt nodig hebben... Gelukkig zijn er dus ook die andere leerkrachten. Dit jaar had ik een docent die ook mijn mentor was. Hij begreep me en wilde me echt helpen. Ik durf toe te geven dat ik dit schooljaar dankzij hem met succes heb kunnen afronden. Ik ben daar enorm dankbaar voor. Als ik zelf leerkracht zou zijn, zou ik zo willen zijn! Ik zou m'n uiterste best doen om de leerlingen zich thuis te laten voelen. Je mag niet vergeten dat de jongeren die voor je zitten ooit de maatschappij moeten dragen en een mooie toekomst moeten creëren."

Als je een lange arm hebt, lukt het je wel. Je kan natuurlijk ook gebruik maken van een selfiestick of er is altijd wel een vrijwilliger die je uit de nood kan helpen. Er zijn weer ontelbaar veel foto's genomen tijdens reizen en tochten, op kamp of in bijzondere outfits op festivalweiden. Als ik bepaalde groepen toeristen zie, kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat ze aan een snel tempo foto's nemen om dan thuis rustig te kijken wat ze gezien of beleefd hebben.

In een pre-digitaal tijdperk was het belangrijk om tijd te nemen om iets mooi in beeld te brengen. Het was te duur om een pak foto's in handen te krijgen waarvan er een reeks onscherp waren of de spits van de kathedraal juist buiten het kader viel of waarbij het leek dat een deel van het reisgezelschap van de foto gevallen was. Geniet van het moment zelf; van wat je ziet en beleeft. Probeer zo'n moment vast te leggen in één beeld. (BD)

Een thuis voor jongeren.